

Std : 10th (MM)
Marks: 40

Preliminary Exam : 1

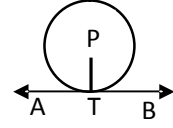
SUB : Maths - II
Time : 3 Hrs

प्रश्न 1. खालीलपैकी कोणतेही पाच उपप्रश्न सोडवा.

05

i) ΔDEF मध्ये, $\angle D = 90^\circ$, $\angle E = 60^\circ$. जर $EF = 8$ cm, तर DE ची लांबी शोधा.

ii) सोबतच्या आकृतीत, रेषा AB ही स्पर्शिका असून ती वर्तुळाला T बिंदूत स्पर्श करते. रेषा PT ही वर्तुळाची त्रिज्या असून $PT = 4$ cm. तर रेषा AB चे वर्तुळ केंद्रापासूनचे अंतर किती असेल?

iii) रेषा PQ काढा. त्या रेषेवर बिंदू M घ्या. बिंदू M मधून जाणारी रेषा PQ ला लंब असणारी रेषा काढा.

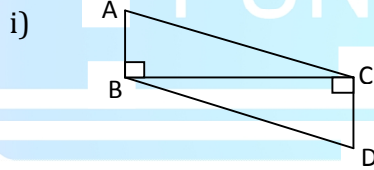
iv) $A(3,4)$ आणि $B(-2, -3)$ या बिंदूमधून जाणाऱ्या रेषा AB चा चढ लिहा.

v) $2y = 3x - 6$ या रेषेचा y -आंतरछेद शोधा.

vi) एका शंकूच्या तळाची त्रिज्या 3 सेमी असून त्याची लंबउंची 4 सेमी आहे, तर तिरकस उंची काढा.

प्रश्न 2. खालीलपैकी कोणतेही चार उपप्रश्न सोडवा.

08

सोबतच्या आकृतीत, ΔABC व ΔDCB हे काटकोन त्रिकोण आहेत. जर $\frac{AB}{BC} = \frac{DC}{CB}$, तर $\frac{AC}{BC}$ शोधा.

ii) O केंद्र असलेले 3.5 सेमी त्रिज्येचे वर्तुळ काढा. त्या वर्तुळावर P हा बिंदू कोटेही घ्या. P बिंदूतून जाणारी त्या वर्तुळाची स्पर्शिका काढा.

iii) अंतिम भूजा चौथ्या चरणात असेल तर त्या कोनाचे संभाव्य माप किती असेल?

iv) 21 सेमी त्रिज्या असलेल्या एका वर्तुळ केंद्राचे माप 60° आहे, तर त्या केंद्राची लांबी काढा.

v) $\Delta PQR \sim \Delta XYZ$. $PQ = 6$ सेमी, $QR = 8$ सेमी, $XY = 12$ सेमी, तर YZ शोधा.

vi) एका शंकूछेदाची ची तिरकस उंची 4 सेमी आणि त्याच्या वर्तुळाकार पृष्ठांची क्षेत्रफळे 18 सेमी व 6 सेमी आहेत. तर त्या शंकूछेदाचे वक्रपृष्ठफळ काढा.

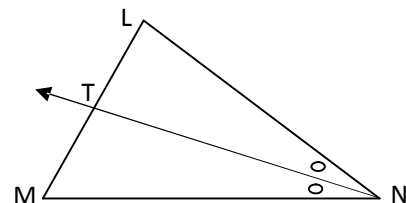
प्रश्न 3. खालीलपैकी कोणतेही तीन उपप्रश्न सोडवा.

09

i) ΔLMN मध्ये, किरण NT हा $\angle MNL$ चा दुभाजक आहे.

$MT = 4$ सेमी, $TL = 6$ सेमी, $MN = 10$ सेमी.

तर शोधा. (i) LN ची लांबी (ii) ΔLMN ची परिमिती.

ii) जर $A(2, 1)$, $B(k, 3)$ आणि $C(-3, -4)$ हे बिंदू एकरेषीय असतील तर k ची किंमत शोधा.

iii) $\Delta ABC \sim \Delta APQ$. ΔABC मध्ये, $AB = 4.2$ सेमी, $BC = 4.5$ सेमी आणि $AC = 4.8$ सेमी. — = — .
तर ΔAPQ काढा.

iv) जर $\cos \theta = -$, तर ची — किंमत काढा.

v) $A(3, 7); B(5, 11), C(-2, -5)$ हे ΔABC च्या बिंदू A, B व C चे निर्देशक आहेत. रेषा AD ही त्रिकोणाच्या तीन मध्यगांपैकी एक मध्यगा आहे. तर रेषा AD चे समीकरण लिहा.

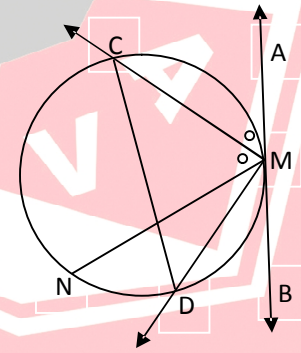
प्रश्न 4. खालीलपैकी कोणतेही दोन उपप्रश्न सोडवा.

08

i) दोन समरूप त्रिकोणांची क्षेत्रफळे समान असतील तर ते त्रिकोण एकरूप असतात, हे सिद्ध करा.

ii) ΔPQR असा काढा की $PQ = 6.2$ सेमी, $QR = 8.5$ सेमी, $PR = 7.7$ सेमी. तर ΔPQR चे अंतर्वर्तुळ काढा.

iii) सोबतच्या आकृतीत, रेषा AB ही वर्तुळाला M बिंदूत स्पर्श करते.
 $A - M - B$. रेषा MN ही वर्तुळाची जीवा आहे. किरण MC हा $\angle AMN$ चा दुभाजक वर्तुळाला C बिंदूत छेदतो. किरण MD हा $\angle BMN$ चा दुभाजक वर्तुळाला बिंदू D मध्ये छेदतो.
तर सिद्ध करा : जीवा CD ही वर्तुळाचा व्यास आहे.

प्रश्न 5. खालीलपैकी कोणतेही दोन उपप्रश्न सोडवा.

10

i) एका अर्धगोलाकार कपाचा आतील व्यास 36 सेमी असून तो एका द्रव्याने पूर्णपणे भरला आहे. हे द्रव्य 3 सेमी त्रिज्या व 6 सेमी उंची असलेल्या एका वृत्तचिती आकारच्या बरण्यांमध्ये भरावयाचे असल्यास त्या आकाराच्या किती रिकाम्या बाटल्या लागतील?

ii) 100 मी. उंचीच्या एका इमारतीवर उभे राहून एका उंच मनोऱ्याच्या पाहिले असता 45° मापाचा उन्नत कोन तयार होतो तर पायथ्याकडे पाहिले असता 60° मापाचा अवनत कोन तयार होतो. तर त्या मनोऱ्याची उंची काढा. तसेच तो मनोरा आणि ती इमारत यांच्या पायथ्यांमधील अंतर काढा.

iii) सोबतच्या आकृतीत, ΔABC हा काटकोन त्रिकोण असून $\angle A$ हा काटकोन आहे. बिंदू 'O' हा कर्ण AC वर आहे. 'O' वर्तुळकेंद्र घेऊन त्रिकोणाच्या बाजू AC व बाजू BC ला स्पर्श करणारे अर्धवर्तुळ काढले. हे अर्धवर्तुळ बाजू AC व बाजू BC ला अनुक्रमे Q व P या बिंदूत स्पर्श करते. जर $AO = 15$ सेमी आणि $BO = 20$ सेमी तर त्या अर्धवर्तुळाची त्रिज्या काढा.

